M. N. KÖZLÖNY KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Nevedéknapló
1902 évf. 18/XI. cz.

Kis-Czell, 1902. IV. évfolyam. 27 szám. Vasárnap, julius 6.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKÜ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Sok az ember.

Ilyenkor, az iskolai tanév befejezése idején, mindig ujból aktualissá válik az ifjuság pályájának komoly témája. Az ifju magyarország kérdése kell, hogy érdekeljen mindenkit, aki nem közömbös hazánk jövője iránt.

Bizony pedig az a perspektiva, mely a kérdés latolgatása előtt nyilik, nem a legkecsegtetőbb. Nem mintha ifjuságunk erejében kellene kételkednünk. Hazaszeretetben, tudományokban és komolyságokban felnevelt ifjainkra büszkeséggel tekinthetünk. Nem kell őket félteni. A nagy idők nagy tanui sem voltak különbek náluknál; azoknak a sors megadta az alkalmat hősies és nagy tettekre, a mai ifjaktól — és mondjuk: hála Istennek! — megtagadtatott ez az alkalom. De ha mégis be talál következni: tetterős, okos és hazájukat életük árán is megvédő férfiakra — a mai ifjakra — fog találni. Egyelőre azonban nincs mit tartani attól, hogy nagy, ország-világot felforgató események fognak bekövetkezni s ezért főleg az ifjuság munkábirása szolgálhatna megbirálásuk zsinórmértékéül, erről pedig bátran, tulzás nélkül lehet elmondani, hogy általánosságban minden tekintetben kielégitő.

Vajjon a munka melyik ágára vesse magát az ifju, középiskolai tanulmányainak, elvégzése után? Ez a nagy kérdés gyötri a szülőket és gyermekeiket egyaránt. Minden pálya tul van halmozva — silány, vagy legjobb esetben szerény megélhetést biztosit csak és azonfelül, a hivatalnoki pályát kivéve, nem is biztos jövőjü — vagyis más szóval: sok az ember, kevesebb ugyan a kereskedő és iparos, de az is éppen elég arra, hogy csak nagynehezen tenghesse életét.

Mégis ugy látszik, hogy az összes pályák közül a hivatalnoki, mely a kevés, de biztos kenyeret nyujtja, a legzsufoltabb. Türni, szenvedni szivesebben akarnak az emberek, inkább beérik kevéssel, csak ne kelljen a megélhetési közdelmek váltakozásaiba belemenniök. Akárcsak olyan a helyzet a pályaválasztásnál, mint közgazdaságunk mai szignaturájában: itt is hiányzik minden vállalkozási kedv s akinek van valamicskéje, félrevonul, megelégszik a takarékpénztár szinte nevetségesen alacsony kamatjával s féltve őrzi anyagi vagyonát, éppen ugy, mint ifjaink vigyáznak arra, hogy tudásukat bármily szerényen is, de biztosan gyümölcsöztessék a hivatalban.

Az iroda, a hivatal falai közé dugdossák ifjaink tudásukat, megmaradnak bürokratáknak, theoretikusoknak, de a világért sem vállalkoznának arra, hogy tehetségüket gyakorlati teren érvényesitsék, mert ez esetleg balul üthet ki, a nagy verseny hullámaiban alámerülhetnek s egyik nap meg lehetnek fosztva mindennapi kenyerüktől.

Nem volna egy szavunk sem ez ellen a tulságosan elővigyázatos felfogás ellen, ha a hazának nem volna belőle baja. Az a veszély, hogy teljesen bürokratikus állammá fajulni van a legbiztossabb kilátásunk, a kisebbik veszély. Nagyobb annál az, hogy ifjaink tulvigyázóan higgadt viselkedése a nemzet életereit zsibbasztja, hogy közéletünk nem lüktet oly élénken, mint azt az egészséges álamszervezet megkivánja, hogy a biztosságban lassan oly annyira meglognak nyugodni, hogy mindaz, ami csak egy vonallal is felülemelkedik rajta, mint hiu merészség szárnyaszegetten el fog veszni benne.

Ami hazánknak nem hivatalnokokra van szüksége. Nem jól adminisztráló, gépies irásmunkákat végző emberekre szorult ez

TÁRCZA.

Mese a havasi rózsáról.

Messze, havas hegyeken tul, ott hol Bucses sziklaóriásai az éggel ölelkeznek, áll a tömösi kastély.

Egy kis paradicsom a havasok közt, ezer egyéjszakai keleti pompa lőborifotta hecs csucsok aljában. A vándor, kit utja arra visz, csöndes áhitattal élvezi a természet és emberkéz e közös csudáját s önkéntelen arra gondol, hogy az édennek, ha létezett, ezen a helyen kellett feküdnie.

S ennek az isteni zugnak a koronája, aki szebb és hiresebb mind a természeti csudánál, a havasi rózsa Éva gróf kisasszony. Haja ében, csillagszemei kékje ragyogóbb a Cohinoornál, arcza lágy bársonya a bibor és tej vegyüléke, termete hajló pálmához hasonló.

És zarándokoltak a rózsa csudálására szépek és gazdagok s a rózsát mellére tüzni nem tudta egyik is.

* * *

Mikor az alkony édes félhomálya ül a tömösi tündérkertre, mikor a Bucsest már hamvaskék köd uszsza körül, időnkint megjelenik a legmagasabb csucson a „Bucses kisértete" az ide-oda mozgó szellemalak.

A vándor keresztet vet s messzi elkerüli a tájat, a benszülött oláh meghuzza magát kunyhójában s kettős lakatra zárja ajtaját.

— Miatyánk, ments meg a gonosztól.

S ekkor odaül az ablakába Éva, a gróf kisasszony s imádkozik forrón áhitattal:

— Én Istenem, hadd jusson el szerencsésen — hozzám.

Ez az ima elüzi a kisértetet, eltünik a csucsról . . .

Halkkal, zajtalanul nyilik az ablak s betopan rajta a „Bucses kisértete," a délceg Juon.

A leány ajkára az öröm édes, elfojtott siókolya ül.

— Én édes szentem, én szeretőm.

Tovább nem szólhatott a sok gondolat csókközönbe fulladt A félhomályban a csókok beszéltek csupán.

Milyen más is volt a Tündér Ilona arcza most, csupa bóditó mosoly, csupa odaadás. Végtelen gyönyörrel nézett végig az óriáson.

A Juon pedig elébe ült a földre, ölébe tette az Éva apró lábai s térdére nyugtatva hatalmas szép fejét, ugy nézett áhitattal a ragyogó csillagokba s suttogott gyöngéd szépséges dolgokat, amiktől könyes lett a szép leány két szeme.

— Istenem, szivem drágaköve te, hát gondoltál-e rám is egy kicsit annyi szép gavallér közt? Lásd nem jöttem hamarabb, messze jártam. Érezted, tudtad-e kis királyném, mily veszélyben voltam!

Nem tudta, de azért utólagosan is a szemefehérjéig elhalványodott tőle, szinte sirva susogta.

— S az alatt nekem unalmas fiesurokkal kellett táncolnom, zongoráznom.

Hirtelen eszébe jutott valami. Pajkosan a Juon nyakába kapaszkodott, majd komikus komolyságot erőltetett magára.

— Tudod édesem, menyasszony vagyok.

A férfi arcza elborult.

— Jobb is az ugy, mondta azután. Ugy sincs czélja ennek a mi életünknek.

— Szint nagy, [illegible] rosz, duzzogott a szép hölgy. El nem hagyjuk [illegible] egymást. Tudod, a papa kényszerített, hát én beleegyeztem. Az nap megyek vele az oltár elé, amikor a havasi hiénát akasztani viszik. Ha, ha ugy-e jó ötlet.

Oly édesen kaczagott rajta, a szeme is könnyes lett bele.

Nagyon jó, nevetett az óriás.

— El nem fogják ők azt. Sokkal gyávábbak, semhogy meg mernék támadni.

— No angyalom, ha ők nem mernek érted megverekedni a havasi hiénával, hát meg sem is érdemlik, hogy havasi rózsa az övék legyen.

— Pedig bizony nem mernek. Hiszen annak talán még te se vagy elég erős.

— Nem-e?

Olyant villantak rá azok a nagy szemek.

— És ha száz poklon kellene keresztültörnöm, hogy hozzád jussak én csillagom, nem tenném-e?

Bizony hitte, tudta, hogy megcselekedné. Mik is ehhez képest az ő frakkos gavallérai. Oly jól esett neki, hogy ezt szereti . . .

Alkonyatkor érkezett a Juon, miriad csillag ragyogott az égboltozaton, amikor eltávozott,

az ország, hanem tetterős, vállalkozó szellemü, éleseszü férfiakra, kik a hazát a müveltség, a kultura magas fokára és jóllétre vezetik.

Ifjainkhoz fordulunk, kikről tudjuk, hogy szivesen áldozzák fel életüket a harczban, ha a haza hi: szenteljék életüket békés időben is a hazának — nem virágos szavakkal a hazaszeretetről ajkukon, de tettekkel, melyek nem teremnek rideg irodai falak, dohos sablonakták közt. De nemcsak a hazának használnak azzal, ha minél többen lépnek a tett mezejére, hanem önmaguknak is, mert a szomoru jelent szebb jövő fogja követni, mert elvégre a megélhetési viszonyok nem mindig maradnak, — nem maradhatnak oly sulyosak, mint ma és bizva-bizunk, hogy csakhamar fordulat fog beállani, mely a megélhetést minden terén meg fogja könnyiteni. Lehet, hogy mire e fordulat bekövetkezik, mai ifjaink már érettkoru férfiak lesznek s akkor már nem térhetnek el ma választott pályájuktól.

Azért százszor is fontolják meg, mi előtt a hivatalnoki lajtorja megmászásába fognának. Végre is meg kell szünnie a hivatalnoki pályára való törésnek, mert az a felette nagyszámu egyéneket már alig lesz képes meg sokká befogadni. Elég más a szebb jövővel kecsegtető életpálya: keressenek ifjaink azokon boldogulást.

Közgazdaság.

Filoxera által elpusztitott szőlők felujitása.

Szegény Noe apánk, ha tudta volna, hogy a filoxera mily érzékeny kárt és határtalan boszuságot fog okozni a XX-ik századbeli unokáinak, alig vitte volna be belőlük a hagy[illegible]

Azonban bármennyire grasszál is ez az Isten átkozta féreg, nem kell kétségbe esnünk, mert a hatalmas emberi ész megbirkozott már vele és alaposan kifog rajta. Hogyan? — erre a kérdésre óhajtok megfelelni czikkemben azok kedveért, akik talán még nem tudnák.

Első és fő dolog, hogy talajunkat ismerjük. A talaj vagy agyag vagy homok, száraz vagy nedves, meszes vagy mész szegény, persze ezek vegyülékeivel is. A 75% kvarczot tartalmazó homok talaj immunis, filoxera ezzel megbirkózni nem tud, tehát ilyen helyekre bátran ültethetjük tovább is a hazai fajokat. A kötöttebb talajokat azonban *feltétlenül* amerikai alanyba oltott vesszőkkel kell beültetnünk. Némely helyen ugyan alkalmazzák a szénkéneggel való gyéritést is, de ezen módszer tökéletlen védekezés, amennyiben a tőkétől bizonyos távolságra eresztve a talajba a filoxerát csak gyériti, de teljesen ki nem pusztitja, ugy hogy ha 8—10 évig fen is tudjuk nagy kinnal keservvel és nagy költséggel szőlőnket tartani, annak mégis pusztulás a vége. Némelyek hathatós ellenszernek tartják az erős trágyázást, de ez is csak olyan mint a haldoklónak az ether, uj életet nem tud bele önteni. Jól tudjuk ugyanis, hogy a filoxera a gyökereken élősködik, azokat rágja, minek következtében a tőke elpusztul. Az erős trágyázás bujább gyökérzetet idéz elő, a kövér talaj az elpusztitott gyökerek helyett ujabbakat csal elő, innen van, hogy az ilyen szőlők tovább elhuzzák a haldoklást. Egyedüli, legbiztosabb óvszer tehát e filoxera ellen az oltványokkali telepités. Mihelyt megtámadta szőlőnket a filoxera azonnal vágjuk ki az elpusztitott vagy megfertőzött területet és megforditva a talajt, ültessük be oltványokkal. Az amerikai alanyokat épen ugy megtámadja a filoxera, [illegible] háncs és fásrétegét nem birja elpusztitani. Ebben áll az amerikai szőlők ellen álló képessége. *A filoxera által elpusztitott területet tehát azonnal belehet ültetni oltványokkal, tekintet nélkül arra, hogy a talaj tele van filoxerával.*

Az eddig legjobbaknak ismert és legelterjedtebb amerikai alany fajok a Ripária Portalis, Vitis Solonis, Rupestris Montikola és a Rupestris Metallika.

A *Ripária Portalis* homokos agyagtalajba diszlik jól. A meszet nem türi s csak nagyon csekély mész tartalommal biró talajba ültethető.

A *Vitis Salonis* a fenti feltételek mellet eltüri, ha a talaj nedves természetü.

A *Rupestris Montikola* az amerikai alany fajok közül legjobban türi a meszet körülbelül 35%-ig.

A *Rupestris Metallika* köves talajban is jól diszlik, de már nem birja el azt a meszet, mit a Montikola.

Ha talajunk megfelel a R. Portális követelményeinek, akkor csak azt ültessünk. Előnye a többi fölött, hogy erőteljesebb vesszőket hoz és az oltást legjobban elfogadja.

Telepitésre kizárólag gyökeres vesszőt használjunk, mert megeredése biztosabb, mint a sima oltványé, melyet folyton foltozni kellene; azért aki maga készit oltványokat, vagy ilyen sima oltványokat vesz, (amit igen rosszul tesz!) az előbb iskolázza el egy évre s csak ugy ültesse állandó helyére.

A szőlő oltás mindig párositással történik. Ez a legegyszerübb és legbiztosabb módja az oltásnak. A fás oltást kora tavasszal végezzük, mikor a vesszőt hamarosan eliskolázhatjuk és pedig angol nyelves párositással, a zöld oltást pedig, mikor már szőlőnk egy méternyi hosszu hajtásokat hozott.

(Folyt. köv.)

Halkan az ablakpárkányra szökött, onnan hintette utolsó csókjait a kéjtől félig alélt istenére.

Sokáig bámult a szép Éva a fényes csillagokba s susugott lassan, mintha kérdené tőlük:

— Vajjon találkozik-e vele?

Letérdelt s buzgón imádkozott.

— Mindenható Isten óvd meg a havasi hiénától!

[illegible] éve látta [illegible] utat. Szomorú [illegible] hegymászó volt. Egy szép délután bizony el[illegible] kodott. Éva zsibbadtan, agyonfáradva dőlt a mohos sziklapadra. Sohase gondolt vándorlásai közepett a havasi hiénára, aki réme a tisztességes embereknek, aki embervért iszik, különösen az eltévedt szép leányokét . . . Most eszébe jutott a szörnyü rabló. Félelemtől lázas szemei előtt megjelent a vén, kegyetlen rabló s kéjvágyón tapasztotta rá a szemeit.

Hirtelen léptek hallatszottak. Lassan emelte föl a szép hölgy selymes pilláit. Aki előtte állt, nem volt hasonló semmiféle szörnyhöz. Délczeg, szép alak volt a Juon. A leány szemei rátapadtak merően, boldogan. Bizonyára ott volt a hiéna, hogy kiszivja a vérét, mint sok más leányét, de megjelent az a fellázon, az ő dalifja s megriadt, elszökött a gyáva. Gyönyörrel nézett [illegible]

— Köszönöm.

Az idegen pedig csak bámult, aztán megszólalt lágy hangon:

— Domnasora, szép domnasora itt nem maradhat. Az éj leszáll s a visszatérés már most is nehéz.

Éva nem felelt, de nem is ellenkezett, mikor az óriás fölkapta könnyen, mint a pihét, gyöngéden, mint a pólyás gyermeket s vitte biztos, szilárd léptekkel a csillagos sötétben. Azt sem kérdezte tőle, ki ő, micsoda a foglalkozása, csak azt érezte, hogy szive minden dobbanása neki szól. Mikor fölvette, mikor megérintette olyan édes borzongás fogta el. Nem [illegible] vállán.

A Juon pedig macskaügyességgel szökött sziklárol-sziklára, úttalan utakon, amikre más a lábát sem merné tenni.

Hirtelen megállt. Éva kinyitotta szemeit s meglepetten látta maga előtt a kastély rácskapuját. Ily hamar! A lovagja menni akart. Megállitotta s félénk hangon kérdezte tőle, hogy hivják.

— Ne kutassa szép domnasora. Nem jó azt magának megtudni, mondta szomoru hangon.

Hirtelen lehajolt, megcsókolta a gróf leány ruhája szegélyét, aztán eltünt, mielőtt Éva magához tért volna bámulatából. Csak a tovasuhanó árnya látszott a sziklák között

[illegible] után, majd lassan megindult a kastély felé [illegible] olyan elégult volt.

— Se treaska domnedeu! Áldassék Isten szent neve. A környék réme eltünt, a havasi hiéna vasban várja az akasztófa fölállitását. Zugtak a harangok, a nép imádkozott.

A tömösi kastély kék budoárjában térdel a szép Éva is, imádkozik buzgón, zokog örömében. Mily nagy is az isten, hogy meghallgatja a gyönge, szerelmes kis lány fohászkodását. Most már nincs mitől féltenie a szive bálványát.

Jobbján az édesapja, szemben vele a vő legénye ül a kocsiban, mely a vasutvelvre viszi [illegible] Éva, mint [illegible] a hiéna végét, hogy annál nyugodtabban hajthassa kis fejét Juon vállára.

Mozgás jelzi, hogy közeledik az elitélt. Mily szép, mily deli, bizo[illegible] rajta a sok gyilkosság.

A havasi rózsa előtt ott állt láncra verve Juon, a hős, a szép . . .

Éva dermedni érezte a szivét, testét, Behunyná a szemét, nem birja, mereven, tehetetlenül bámul a hollófürtös szép főre, a fényes szemekre, amelyek most is boldog nyugalommal, édesen ragyognak rá, mint — akkor.

Mikor az alkony köde elfogja a Bucses [illegible]

Halász Zsigmond.

HIREK.

— **Hymen.** Pécsi Imre kis-czelli m. kir. csendőrörmester, mult hó 29-én jegyezte el magának Urai-Ujfaluban néhai Varga János szeretetre méltó kedves leányát, Annuskát. Oszintén kivánjuk, hogy a közbiztonságnak e derék őre és harczosa a kötendő frigyben lelje fel boldogságát.

— **Jegyző választás.** A Nagy Antal halálával megüresedett nemesdömölki körjegyzői állást hétfőn töltötték be választás utján. Körjegyzőül egyhangulag Sokorai Elek pápóczi körjegyző lett megválasztva. E választással most a pápóczi körjegyzőség jött üresedésbe.

— **Felhivás az iskolatestvérek érdekében.** Ezt az eléggé nem dicsérhető társulatot, az iskolatestvéreket, (férfiak, papi ruhában járnak, de nem fölszentelt papok), La Salle sz. János alapitotta 200 évvel ez előtt Francziaországban s tagjai arra vállalkoztak, hogy a legszegényebb munkás néposztály elhagyatott tagjait, férfigyermekeit gondozás alá vegye tanitsa, nevelje s igy az egyháznak és országnak egyaránt hasznos polgártársakat adjon. Ezen férfi társulat tagjai itt nálunk Magyarországban, magyar ifjak, magyar iskolában nyert magyar oklevéllel képesitve kizárólag fiugyermekek tanitásával és nevelésével foglalkoznak; de azutan a fiugyermekeket az ovodától kezdve a népiskola, polgári iskola, reáliskola, kereskedelmi, földmivelési s ipariskolákon keresztul is vezetik és nemcsak elmeleti, hanem gyakorlati kiképzésben is részesitik, a mennyiben a kézmüipar minden ágából iparmühelyeik vannak, a honnét a legjelesebb iparosok s az ország legmegbizhatóbb polgárai kerülnek ki. Az iskolatestvérek hazánkban jelenleg vannak Budapesten, a hol körülbelül 50 fiugyermek nevelését vezetik; továbbá vannak Nyitra-Bajnán, a hol végzik a kántori teendőket s 2 osztályu fiu népiskolát vezetnek; továbbá vannak Ürménybben, a hol a kántori teendőket is végzik s a népiskolát vezetik; továbbá vannak Bács-Topolyán, Csornán, a hol a fiu osztalyokat s 3 osztályu also foku *ipariskolát* is vezetnek. Ez utóbbi körülményre különösen felhivom kis-czelli ipartestületünk figyelmét. Iskolaszékünk egy héttel ezelőtt olyértelmü határozatot hozott, a mely szerint — ha csak lehetséges — fiuiskolánk vezetését az iskolatestvérekre bizza. Valóban nagy áldás volna Kis-czellre és egész vidékére az iskolatestvérek müködése. Óhajtjuk-e, hogy fiugyermekeink is oly mélyen vallásos, erkölcsös, hazafias nevelést nyerjenek, mint leánygyermekeink a tiszt. nővéreknél? Ha igen akkor szivből merem ajánlani a népnevelés igaz apostolait, az iskolatestvéreket. Hogy ez a szent czél mentül előbb létesülhessen, megnyitom az e czélra [illegible]kozók sorat Isten nevében 500 koronával.

Kis-Czell, 1902. julius 1.

Grátzer Pius, lelkész.

— **Panaszkönyv.** A kis-czelli elemi iskolákban a mult héten folytak le az 1901—2. évi záró vizsgák. E czikk irójának alkalma volt azokat végig hallgatni és a milyen szép eredményt mutattak fel az apáczáknál mind a 6 osztalyban, nemkülönben a fiu iskola 1—2. osztalyában, sajnos ép oly sikertelen vizsgát tettek a fiu iskola 3—4. 5—6. osztályát végzett növendékei. A mintegy 35 növendék közül alig egy-kettő tudott csak megközelitőleg is feleletet adni, azt is nagyobb részt az osztályt vezető főtanitó szavai után, amit a vizsgat vezető kerületi esperes ur is kifogásolt már a vizsga folyamán; de nem csoda, hisz Porpáczy Ferencz kántor tanitónak tán egész éven át, legkisebb gondja volt a gyerekek közt a fegyelmet fentartani, őket tanitani, nekik megmagyarázni mi az a tanulás, tettek a gyermekek azt amit akartak. És mégis azt láttuk az évi osztály könyvből, hogy a fiuk nagy része jeles, jó, alig egy néhány elégséges és csak kettő elégtelen; igen mert főtanitó ur az osztályzat bevezetését is növendékeire bizta, ezen kötelességének teljesitését is másokra (gyerekekre) ruházta. Nincs szavam főtanitó urnak paedagogiai ismeretéhez, de akkor, mint család apának igenis, hogy Porpáczy urnak nincs elég erélye hogy iskolát tudjon vezetni. Nem szivesen teszem, de az utókor érdekében kell megtennem, hogy e lap hasábjain hivjam fel az igen tisztelt iskolaszék figyelmét Kis-Czell nagy község főtanitójára, tudva levő város szerte annak már évek óta folytatott botrányos viselete, tudjuk hogy főtanitó ur évről-évre igérte javulását, ami eddig bizony csak igéret maradt. Megütközéssel tapasztaltam, hogy a lefolyt vizsgakon egy iskolaszéki tag sem volt hivatalosan jelen, mert ha nagyságos apát urunk és a ker. esperes ur jelen vannak is mint egyházi férfiak a vizsgán, nincs kizárva, hogy az iskolaszék világi tagjaiból legalább csak egy is jelen lehetne, mint a hogy más helyeken jelen van. Hisz az ily jelen levő referálhatna és iskolaszékben az eredményről. Igen tisztelt iskolaszék! szivleljék meg ezen ügyet, ne engedjék a dolgot annyira jönni, hogy kénytelenek legyünk fiainkat szomszéd falukba vagy esetleg a helybeli izr. elemi iskolába adni, mert Porpáczy ur alá nem érdemes gyermekeinket adni, mert ő alatta a gyermek nem tanül sőt feled és ha közép iskolába jön, nem lévén alapja, vagy megbukik, vagy költséges magán oktatásra szorul, ami ugy a fiura, mint a szülőkre kár. Én elmerem hinni, hogy az utolsó falusi iskolaba többet tanulnak a gyerekek mint Kis-Czellben Porpaczy főtanitónál, mert ott hol a tanitó felfogja hivatása magasztosságát, hol a tanitó fegyelmet tartott eredményt is tud felmutatni. Igen tisztelt iskolaszék jó lesz a felett ideje korán gondolkozni. (Leadtuk e panasz közleményt a közügy érdekében, ha Porpáczy főtanitó ur védekezni akar, az igazság elvénél fogva készséggel nyitjuk meg neki lapunk hasábjait. Ez ügygyel különben legközelebb bővebben foglalkozunk. Szerk.)

Rábaközi.

— **Mostoha utcza.** A szállongó hir [illegible] rint a *Vasut-utcza* lakói kérvényt szándékoznak beadni az elöljárósághoz, hogy az utcza nevét tekintve a város által iránta tanusitott mostohaságot „Mostoha“-utczára kereszteljé.

— **Hangversennyel egybekötött ntáczmulatság.** A kis-czelli férfi dalkör és a kis-czelli önk. tüzoltó-egylet saját pénztáruk javára ma, a Hungária szálloda kerti helyiségében hangversenynyel egybekötött zártkörü tánczvigalmat rendeznek. Belépti dij: személyenként 1 korona, családjegy 3 korona. Felülfizetések köszönettel fogagtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatság délután 4 órakor a tüzoltóságnak a szertártól való ünnepélyes kivonulásával veszi kezdetét. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a szálloda helyiségében fog megtartatni. Műsor: Erkel Ferencz-től: Himnusz. Huber Károly-tól: Magyar népdalok IV. Thern Károly-tól: Dalünnepen. Lányi Ernő-től: Magyar népdalok. Egressy Béni-től: Szózat. Előadja a férfi dalkör.

— **Gyorsvonatok késése.** Kedden délelőtt a Budapest felől jövő gyorsvonat mozdonya Gyömöre és Vaszar állomások között a nyilt pályán felmondta a szolgálatot, elromlott. E miatt a gyorsvonat déli háromnegyed 12 óra helyett délután egyketted 2 órakor érkezett csak be a kis-czelli pályaudvarra. A Grácz-felől esti egyketted 6 órakor a kis-czelli pályaudvarra érkező gyorsvonat szintén 1 óra 20 percz késéssel érkezett csak be.

— **Pinczér asztaltársaság van alakulóban** Kis-Czellben. Ez ügyben pénteken tartottak érte-[illegible]

[illegible] táblán. A nagy feltünést és sok izgatottságot okozott kis-czelli takarékpénztári panama ügyében, miután a főmakher Rosenberg Lajos Amerikába szökött, a szombathelyi törvényszék csak a főkönyvelőt s 13 igazgatósági és felügyelőbizottsági tagot itélt el a család bukás miatt, még pedig Riedl főkönyvelőt 3 évi fegyházra, a többi vádlottakat 100—100 korana pénzbüntetésre. Felebbezés folytán most foglalkozott ezzel az ügygyel a győri kir. itélőtábla s Riedl büntetését másfél évi börtönre szállitotta le. A védő semmiségi panaszt jelentett be.

— **Megbüntetett utazó.** Jakab Bódog kis-czelli főszolgabiró, Halász Jenőt, a pápai Singer Mihály és fia szabó czég utazóját, mivel az ipartörvény világos rendelkezése ellenére Kis-Czellben megrendeléseket gyüjtött és ajánlatokat tett megrendelések végett, 100 korona pénzbirságra és 3 napi fogházra itélte. Az itéletet ellen Halász és a czég főnöke felebbezést jelentett be.

— **Visszatért czigányprimás.** Sárközi Géza czigányprimás, ki a mult hónapban tőlünk Zomborba ment, a héten állandó tartózkodásra visszajött Kis-Czellbe és átvette bandája vezetését. Sárközi primás, mint mondja, azért jött vissza Kis-Czellbe, mert Zomborba nem birta ki a sok muzsikálást. Hja! a Bácskában még mindig vannak jó mulatók és valószinü több az aprópénzük is mint nekünk.

— **Szőlősgazdák figyelmébe** ajánljuk és a saját érdekükben felhivjuk figyelmüket Majoros Antal győri lakosnak, lapunk mai számában foglalt hirdetésére. Majoros „Unicum“ szőlőpermetező anyaga számos kiállitáson kitüntetést nyert.

— **A jégszállitás érdekében.** A gyenge tél folyamán uralkodó jéghiany miatt a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a m. kir. állami vasutak vonalain, valamint a kezelésükben levő helyi érdekü vasutakon tetszés szerinti mennyiségben, az előirt csomagolás mellett, valamint csomagolatlanul egy fuvarlevéllel legalább kétezer klg. suly mennyiségben feladott jég küldemények gyorsáruként való szállitás mellett kedvezményes dijtétellel szállittassanak. A miniszter felhivta az önnálló dijszabási joggal biró vasutakat is, hasonló kedvezmény nyujtására.

— **Kisgazdák és földmivelők szervezkedése.** A Magyar Gazdaszövetkezet által létesitendő gazdakörök (földmüvelők szövetsége) részére készitett alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar-Gazdaszövetség titkari hivatalánál (Budapest, Baross-utcza 10.) A kik a földmüvelők tömöritése, jóléte és boldogulás érdekében munkálkodni s gazdaköröket létesiteni akarnak, forduljanak a nevezett titkári hivatalhoz. Minen gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyer Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak támogatását. Fölvétetnek a Gazdaszövetség kötelékébe a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök és mas egyesületek is melyek tagjai földmivelők és kisiparosok. A melyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetkezet a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe akar lépni, [illegible] Baross utcza 10) Minden lelkész, tanitó, jegyző és inteligens gazda hazafias dolgot cselekhzik, ha községében a gazdakör létesitését (földmüvelők szövetkezését) előmozditja.

NYILT-TÉR.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapjának mult számában szives volt t. Szerkesztő ur a kis-czelli közkórház ügyében tartott értekezlet lefolyását közölni. Miután nincs módomban, hogy szives jóakaróimnak és barátaimnak egyenkint is kifejezhessem őszinte hálámat és köszönetemet azon nemes érzelem sugalta jóindulat és részvétért, melyet irányomban a már hónapok óta tartó igazán hallatlan, mondhatnám lelkiismeretlen hajsza miatt tanusitani szivesek voltak; engedje meg tek. Szerkesztő ur, hogy becses lapja révén tehessem meg ezt, azon ünnepélyes kijelentéssel, hogy polgártársaimnak ezen kifejezett jóindulatát feledni soha nem fogom s arra méltatlan a jövőben sem fogok leni.

Kis-Czell, 1902. jul. 3-án.

Tisztelettel: [illegible]

KÉRDEZZÜK MEG A HAZIORVOST!

Krondorfi alkálikus természetes savanyuviz

MINT NYALKA OLDO SZER

ugy magában, mint meleg tejjel vegyitve

Köhögésnél, rekedtségnél, tüdőhurut-[illegible]

Nehezen emésztő, gyomorhurutnál kitünö hatása van!

Főraktar:

11—20 GAYER GYULA czégnél.

MEGVAN!

ezzel kezdte sok sok beteg, a ki a **Vértes**-féle **Sósborszeszt** (Ferenczpálinkát) száz meg százféle nyavalya ellen használta és használat által **megszabadult** a **bajától**. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még minden nap a posta, — urtól-parasztól — hazánk minden részéből ugy mint a külföld legtávolibb országaiból — hogy egy könyvesház tele lenne vele, ha mind lenyomtatnánk, de csak az utóljából szedtünk elő egy párt abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, a ki azt kéri, a postán ingyen küldünk be.

A Vértes-féle Sósborszesz, különleges készitési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik mint fájdalomcsillapító **bedörzsölés**, illetőleg **borogatás**: **köszvény, csuz, meghülés, nyilamlás, szurás, szaggatás** ellen, **fejfájas, bénulás, ficzamodás, gyuladás, daganatok, mell- és torokhantalmak** ellen. — **Levélhordó, katona, kerékpáros, vadász** meg minden járó-kelő ember elfáradt lábaiba uj erőt önt. — Mint kitünő kellemes **piperecikk** a legjobb szolgálatot teszi a **fejbőr** erősitésére, elpusztitja a hajhullást okozó korpát; jó a **száj** ápolására, mert ha 5—10 cseppet teszünk egy pohár vizbe, kellemes, fölfrissitő, a szájat fogat tisztitó szájvizünk van.

Belsőleg a Vértes-féle Sósborszesz nagyon használ **gyomorgörcs, hasmenés, roszullét, fejfájás** ellen, mint kellemes **üditő ital** stb. Különösen Isten áldása arra felé, a hol nincsen jó ivóviz mint p. o. az alföldön, — mert ha pár cseppet a vizbe öntünk, megöli a sok káros bacillusokat és ezáltal az élvezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve a Vértes-féle Sósborszesz **majdnem** minden bajnál használható első segitségül. Belsőleg egynehány csepp veendő czukorra vagy vizre, külsőleg pedig egyszerre dörzsöljük, hogy a bal elmuljék.

Nem csoda tehát, hogy az a ki ezen **legkitünőbb, legmegbizhatóbb** és **mindenre jó** házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

Vértes-féle Sósborszesz kell nekem és **semmi más!**

Mi a különbség a **valódi Vértes**-féle Sósborszesz — a mely 30 filléres, 1 és 2 koronát üvegekben kapható — és a hatástalan utánzatok közt?

Védjegy.

Megismerjük a következőkről:

szukás, nyákvszöcletes, és 10 darab van a skatulyában; az 1 és 2 koronás üvegek hosszukásak, laposak és az egyik keskeny oldalán **„Vertes“**, a masikon **„Lugos“** be van égetve és minden üvegnek külön skatulyája van. Azonkivul az 1 és 2 koronás üvegek skatulyája mind a két végén olyan jegygyel van lezárva, a melynek közepén a „Vértes“ név látható.

Mind a harom üvegnek a **czimkején** (czéduláján) az ide baloldalra nyomott

[illegible] skatulyán [illegible] a két [illegible]

Az üveg **dugojan** valamint **onkupjan** (czüstjén) „Vértes“ szavak vannak beégetve, bepréselve.

Kicsibe kimérve Vértes-féle Sósborszeszt **sehol** sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, 1 és **két** koronás eredeti üvegekben.

A Vértes-féle Sósborszesz egyike azon ritka magyar különlegességeknek, a melyet nemcsak itthon, hanem külföldön is mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régiben megint

Ostende-, Róma-, Páris- és **London-**

az ottani kiállitáson **első díjakkal**: diszoklevéllel diszkereszttel és aranyéremmel lett kitüntetve. 1 egyszerü üveg **Vertes** féle Sósborszesz, kimeritő **használati utasitással** együtt, 1 kor.: 1 dupla üveg, $2^1/_2$-szer annyi tartalommal mint egy egyszerü, 2 kor.: 1 próbaüvegecske 30 fil. Kapható: Gyógyszertárakban, drogueriákban és füszerkereskedésekben, **Kis-Czellben**: **Nagy** Gyula ur füszerkereskedésében, egyáltalán ott, hol plakát a fenti védjegygyel látható, valamint közvetlen:

Vértes és Társa Lugoson.

7—10 kozmeticai és vegyészeti gyáraban.

ROSENTHAL LIPÓT

mezőgazdasági és varrógép raktára, saját lakatos és gépjavitó műhelye

Kis-Czell, (Szent-Háromság tér.)

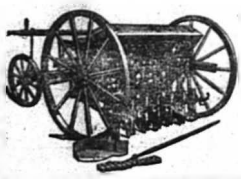

Ajánlja dusan felszerelt mezőgazdasági és varrógép raktárát. Raktáron csakis kitünő minőségü gyártmányokat tart. Elad: kedvező fizetési feltételek mellett, jutányos, mérsékelt, versenyképes árakon.

Saját lakatos és gépjavitó műhelyében elfogad bármiféle gépek javitását és azt teljes kezesség mellett végezteti.

Vizmentes ponyvák és gépszijak nagy raktára.

1—26

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, miszerint meg két

szombat és vasárnapon,

azaz folyó hó 5-én, 6-án, 12-én és 13-án

fényképészeti felvételeket

eszközlök.

Képek készülnek vizitkártyától kezdve egész életnagyságig, ugy eredetiben, valamint máslatokban.

FESTETT KEPEK

aquarell, chrome és olajfestékben.

Reménylem, hogy ezen kellemes alkalmat felhasználni méltóztatik, annál inkább, mivel minden kép jósága és élethü hasonlatosságáért kezeskedem.

Midon az eddigi bizalomért köszönetet mondok, kérem jelen alkalommal is becses pártfogását.

Tisztelettel:

Becske A. fényképész.

Veszprémből.

Kivánatra a környéken más napokon is eszközöl felvételeket.

Felvetelek egész hornit jóban is eszközöltetnek

Hirschler Vilmos ur házában

Kis-Czell, Sági utcza.

1555—1902. tkv. sz.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A Kemenesaljai Takarékpénztár végrehajtatónak Ódor Gyula és társai végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyben a kérelem következtében a végrehajtási árverés 400 kor. tőkekövetelés és ennek 1901. évi augusztus hó 20-ik napjától járó 7% rendes, 7% késedelmi kamatai 91 kor. 20 fillér perbeli és végrehajtási már megállapitott valamint jelenlegi 12 kor. 30 fillér és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. LX tcz. 144. §-a alapján és a 146 §-a értelmében a kis-czelli kir. jbiróság területén levő a simonyii 264. sz. tjkvben A + 368. hrsz. alatt foglalt 197/b. sz. házas ingatlanra 321 kor., a tokorcsi 154. sz. tjkvben A + 489. hrsz alatt foglalt ingatlanra 72 kor., 429/a. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 106 kor., a 463/a. hrsz. ingatlanra 120 kor. és az 552/a. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 224 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1902. évi augusztus hó 18. tizennyolczadik napjának délelőtt 9 órája Simonyi községházához, délután 2 órája pedig Tokorcs községházához tüzetik ki.

A venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénz fejében a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai három hó alatt az első árverés napjától 30, a második 60, a harmadik 90 nap alatt fizetendők le.

Kir. jbiróság, mint tkvi hatóság Kis-Czellben, 1902. évi május hó 23-án.

László, kir. albiró.

Szőlő!!!

KITÜNTETVE:			
Pozsony . .	1900	Pápa	1901
Győr . . .	1900	Sopron	1901
Temesvár . .	1901	Kassa	1901
		Budapest . . .	1902

Majoros Antal

„Unicum“ szőllőpermetező-anyag, kénlap és kénező-kupakok készitője

Győrött (Nádorváros.)

— Szőllősgazdák és kertészek szives figyelmébe —

Az általam készitett

„UNICUM“ szőllőpermetező-anyag

több szőllősgazda és kertész által kipróbáltatott és jónak bizonyult teljes hatása és olcsó ára

pora továbbterjedését és teljesen megöli.

A rózsák, diszecserjék és gyümölcsfáknál pedig, mert teljesen megöli minden néven nevezendő hernyót, rovart és kukaczot, mely azokon élősködik.

Miért is ajánlom, hogy az általam készitett „Unicum“ nevü, nevemmel ellátott permetező-anyag senki házánál ne hiányozzék, mert ez pótolhatatlan veszteség. Kezelése egyszerü, 100 liter vizhez elegendő

1 csomag 650 gramm ára 56 fillér.

Ajánlom az általam és saját módszerem által készitett mirenymentes kénlapokat, melyek kétszer forralt kénből készülnek és finom karton lapra vannak huzva. — Csomagonkint 15—20 drb. ára 28 fillér.

Ugyanezen kénlapokhoz készitek kénező-kupakot is, melylyel minden kénlecsöpögés ki van zárva, még félben-álló borok is kénezhetők.

A kénezőkupakok ára 16 fillér darabonkint. Mindenhez kellő utasitás van mellékelve.

Kapható: Kis-Czelben Gayer Gyula és Nagy Gyula urak üzletében, Einbeck János urnál Sárvár. 3—5

Nyomatott a kiadó „Vorösmarty“-könyvnyomda és hirlapkiadó vallalat gyorssajtóján Devecserben, 1902.